

Vertailevan kirjallisuudentutkimuksen kansainvälisiä verkostoja

Pirjo Lyytikäinen

International Comparative Literature Association (ICLA)

Vertailevan kirjallisuustieteen maailmanlaajuinen kattojärjestö International Comparative Literature Association (ICLA) tai ranskaksi Association internationale de littérature comparée (AILC) yhdistää komparatisteja kaikista maanosista. Järjestö on perustettu vuonna 1954 Ranskassa, ja sen viralliset toimintakielet ovat englantia ja ranska. Sääntöjensä mukaan yhdistys edistää sellaista kirjallisuudentutkimusta, jossa kirjallisuutta tarkastellaan kansainvälisestä näkökulmasta. Tavoitteen toteutumiseksi se harjoittaa kansainvälistä yhteistyötä järjestämällä kansainvälisen konferenssin joka kolmas vuosi. ICLA:n konferenssit ovat maailman suurimpia kirjallisuudentutkijoiden tieteellisiä kokouksia. Viimeisimpään konferenssiin Pariisissa 2013 osallistui yli 700 osanottajaa. Väljästi teemoitetut konferenssit tarjoavat mahdollisuuden monenlaisiin lähestymistapoihin ja aihekirjoon, mutta keskiössä on aina myös vertailevan kirjallisuudentutkimuksen alan, tavoitteiden, teorioiden ja käsitteiden pohdinta. Vuosien saatossa konferensseja on järjestetty eri puolilla maailmaa: edellinen konferenssi oli Soulessa Etelä-Koreassa ja sitä edeltävä Rio de Janeirossa. Vuoden 2016 konferenssi on kuitenkin jälleen Euroopassa, Wienissä.

Konferensseihin voi tarjota omia yksittäisiä esitelmiä tai ehdottaa työryhmiä – esimerkiksi tutkimusprojekti voi järjestää omasta aiheestaan laajemman, kansainvälisen session. Konferenssien järjestämisen lisäksi ICLA:n keskeistä toimintaa edustavat tieteelliset komiteat, joissa eri maiden tutkijat keskittyvät tiettyyn teemaan. Yksittäiset tutkijat voivat koota kansainvälisen tieteellisen komitean omalta erikoisalaltaan ja ehdottaa sitä ICLA:lle, mikäli vastaavaa komiteaa ei jo ole. Komiteoiden työskentely voi esimerkiksi tähdätä julkaisuun, konferenssiin tai muuhun syvempään tutkimusyhteistyöhön.

ICLA julkaisee myös tieteellistä aikakauslehteä *Recherche Littéraire/Literary Research* sekä kirjoja ja kirjasarjoja, esimerkiksi vuodesta 1967 ilmestynyttä eurooppalaisten kirjallisuuksien vertailevaa historiaa, joka tarjoaa vaihtoehdoisen näkökulman kansallisiin tai kielikohtaisiin kirjallisuushistorioihin.

Kirjallisuudentutkijain Seuran jäsenet kuuluvat automaattisesti ICLA:an, koska seura on ICLA:n jäsen. KTS:n jäsenet saavat kotiinsa *Recherche Littéraire/Literary Research* -lehden ja alennuksen ICLA:n konferenssien osallistumismaksuista.

<http://www.aile-icla.org/site/>

Sanna Nyqvist

European Network for Comparative Literary Studies (ENCLS)

ENCLS tai REELC (ranskankielisen nimensä Réseau européen d'études littéraires comparées mukaan) on vuonna 2001 perustettu eurooppalaisen vertailevan kirjallisuudentutkimuksen verkosto. Sen tarkoituksena on edistää eurooppalaista tieteidenvälistä keskustelua kulttuurista, kirjallisuudesta ja kirjallisuudentutkimuksesta. Se tuo yhteen yleisen ja vertailevan kirjallisuudentutkimuksen tutkijoita ja opettajia eri Euroopan maista. Verkoston alueellinen kattavuus on hyvä, mikä näkyy myös verkoston kahden vuoden välein järjestettävän kongressin pitopaikoissa: Firenze (2005), Clermont-Ferrand (2007), Vilna (2009), Skopje (2011) ja Madeiran pääkaupunki Funchal (2013). Seuraava kongressi järjestetään vuonna 2015 Irlannissa, Dublinin ja Galwayn yliopistojen yhteistyönä. Kongressien anti julkaistaan muhkeina artikkelikokoelmina, joista viimeisin julkaisu *Literary Dislocations* (2011) on ladattavissa järjestön verkkosivuilta.

Amerikkalaiseen serkkuunsa ACLA:an verrattuna ENCLS:n toiminta on vaatimatonta, mutta järjestöjen lähtökohta on erilainen. ENCLS on kaikille avoin jäsenmaksuton verkosto. Siihen voi kuka tahansa liittyä täyttämällä tietonsa verkkosivujen lomakkeeseen. Varallisuuden puuttuminen rajoittaa kuitenkin verkoston toimintamahdollisuuksia. Verkosto suunnittelee *open access* -julkaisun perustamista ja tiiviimpää tutkimusyhteistyötä, mutta toistaiseksi siihen ei ole ollut käytännön resursseja. Verkoston tärkeä sponsori on Slovenian kirjallisuuden ja kirjallisuudentutkimuksen instituutti, joka rahoittaa verkkosivujen ylläpitoa.

Tällä hetkellä verkoston keskeisin anti sen jäsenille on mahdollisuus tutustua kongresseissa muihin alan tutkijoihin ja ryhtyä yhteishankkeisiin heidän kanssaan. Verkoston sisältä onkin syntynyt useita tutkimusprojekteja ja yhteiseurooppalaisia rahoitushakemuksia. Verkosto järjestää myös omia sessioitaan ja kokoontumisiaan ICLA:n sekä kansallisten kirjallisuudentutkimuksen seurojen konferenssien yhteydessä.

ENCLS julkaisee kaikille jäsenilleen lähetettävää sähköistä uutiskirjettä *REELC/ENCLS Newsletter*, jossa jäsenet voivat mm. tiedottaa järjestämistään konferensseista tai omista tuoreista julkaisuistaan.

<http://encls.net>

Anna Hollsten

Nordic Association for Comparative Literature (NorLit)

The Nordic Association for Comparative Literature tunnetaan parhaiten nimellä NorLit. NorLit on pohjoismaista yhteistyötä harjoittava seura, joka perustettiin vuodenvaihteessa 1993–1994 edistämään kirjallisuustieteessä, kieliaineissa ja kulttuuri-tieteissä tehtävää kirjallisuudentutkimusta. Seuran englanninkielinen nimi saattaa johtaa harhaan, sillä NorLit ei keskity pelkästään vertailevaan kirjallisuudentutkimukseen. Sen ruotsinkielinen nimi onkin kattavampi: Nordisk förening för litteraturforskning. Suomeksi nimestä käytetään muotoa Pohjoismainen kirjallisuudentutkimuksen seura.

NorLitin tärkein toimintamuoto on kahden vuoden välein järjestettävät konferenssit, joista ensimmäinen pidettiin vuonna 1995 Oslossa. Konferenssien järjestämisvastuu kiertää pohjoismaisesta yliopistosta toiseen. Vuonna 2007 konferenssi järjestettiin Helsingissä, jolloin teemana oli kirjallisuudenhistorian kirjoittaminen. Viimeisin eli vuoden 2013 konferenssi oli Trondheimissa teemanaan *Literature and Terror: Violence, Politics, Aesthetics*. Seuraava konferenssi järjestetään kesällä 2015 Göteborgissa. Konferenssi keskittyy kirjan tulevaisuuteen unohtamatta kuitenkin historiallista perspektiiviä ja kirjan esteettisiä, poliittisia ja yhteiskunnallisia ulottuvuuksia.

Seuralla ei valitettavasti ole vielä omia verkkosivuja, mutta verkossa on materiaalia eri vuosien konferensseista. Konferenssiesitelmät on vuodesta 2001 julkaistu joko kirjana tai verkossa elektronisena julkaisuna. Toistaiseksi viimeinen painettu konferenssijulkaisu on toimitettu Helsingin konferenssista nimikkeellä *The Angel of History: Literature, History and Culture* (ed. Vesa Haapala & al., 2009).

NorLitin hallituksen jäsenet edustavat eri Pohjoismaita. Kaudella 2013–2015 Suomea edustavat Anna Hollsten (hallituksen jäsen) ja Kristina Malmio (varajäsen) Helsingin yliopistosta. Seuran toimintaan pääsee mukaan osallistumalla NorLit-konferensseihin, joista tiedotetaan muun muassa Kirjallisuudentutkijain Seuran sähköpostilistalla.